

GAZETA LWOWSKA

Biura Redakcji i Administracji: pl. Smolki 3. I. p.
Telefon Redakcji: 1113. — Administracji 21-17.
Redaktor naczelny: Marzyński od godziny 11 do 12.
Cena za listy frankowa: 20 gr. — Listy otwarte wolne od opłaty.

WYCHODZI CODZIENNIE O GODZINIE 3-ciej POPO-
LUDNIU Z WYJĄTKIEM DNI POŚWIĄTECZNYCH

REDAKTOR NACZELNY I ODPOWIEDZIALNY
Dr. MARCELI SZAROTA.

PRENUMERATA:
Miejscowa miesięcznie: bez dostawy do
domu 4.80 z dostawą 5.30. Zamiejscowa
miesięcznie z przesyłką pocztową 5.30. —
Zagranicą 7. — P. K. O. Nr. 141.690.

CENA
NUMERU
20 gr.

Z Nowym Rokiem.

Nowy Rok był zawsze i jest po-
czątkiem nowego życia człowieka
i nowego świata.

Cończył się i ten rok w niepowrotną
przeszłość, co było, a zaczyna się
nowe.

Jak w przyrodzie, z Nowym Ro-
kiem przybývá nam jasnej się czyni
przyszłość i — mimo ciężkiej nieraz
przeszłości — budzi się powstanie wiosny,
w duszach ludzkich, w świadomości
społecznej nastaje

okres odnowienia, pewnej
nadziei, że to, co przyjdzie, będzie
lepsze, jaśniejsze, piękniejsze od rzeczy
i spraw minionych.

Wartość nowego wstępnego doświadczenia
mimo to jest niesprawiedliwie,
nie zawsze z optymizmem, prze-
bieżającym uśmiechem wstępującym
niecałkowicie, na przeszłość.

Mamy zawsze w sobie do zarzucenia
Rokowi Staremu, musimy przede-
wszystkiem cierpieć, rozczarowania
i smutki, które nam przyniósł, ale w
ogólnym bilansie nie zapominamy
także o chwilach jaśniejszych, o tem
dobrem, które nas spotkało, i z uczu-
ciem pojednania żegnamy odchodzące
czasy.

Przedewszystkiem jednak patrzymy
w przyszłość i do niej wyciągamy dło-
nie, spragnieni zawsze lepszej doli,
stęsknieni zawsze — bo taka jest już
dusza ludzka — za majaczącym w dali
ideałem.

Tak dzieje się w życiu naszym pry-
watnem, tak samo i w życiu narodów.
Życzymy sobie w dniu Nowego
Roku, aby nam było lepiej, i aby
wszystkim było lepiej.

Polacy są może bardziej od innych

narodów ludźmi, mającymi wiarę i do-
brą nadzieję. Z powodu tego wieczne-
go życia dobrą nadzieją — nazywano
nas nieraz lekkomyślnymi optymistami.
Niech i tak będzie!

Ale ta »dobra nadzieja«, ale ten
przyrodzony nasz optymizm, spodzi-
ewający się zawsze czegoś dobrego od
Jutra, jest przecież wartością dodatnią;
on podtrzymywał ducha naszego w
ciemne noce wiekowej niewoli i po-
zwalał nam w każdy Nowy Rok mi-
nionego stulecia wypatrywać na niebie
ziszczoną dzisiaj Przyszłość; on był ta
wstęgą promienną, wiążącą po przez
dziesiątki lat nasze myśli i nasze dą-
żenie ku Odrodzeniu Narodu, Państwa
i nas samych.

Dzisiaj ożywia nas wszystkich rów-
nież dobra nadzieja. Wypadki ostat-
nich tygodni, które nas znowu silniej

złączyły i zespoliły, pozwalają jaśnie-
jiej patrzeć w otwierające się wrota 1930 r.

Ale wiemy już także dzisiaj, że ta
nadzieja nasza nie może być tylko
czemś idealnem, oderwanem od życia.
Nie może być tylko samem podnio-
słem uczuciem. Musi szukać oparcia o
czyn realny, o pracę wspólną, twórczą,
budującą szczęście i wielkość Państwa
naszego i wszystkich nas pospołu.

A do pracy tej zyskaliśmy dzisiaj
fundament granitowy i pole działania
ogromne.

W tej myśli, w tem przekonaniu głę-
bokim, witamy, wraz z całym społec-
zeństwem Polski, wschodzący Nowy
Rok.

Niech będzie świtem i wróżbą lep-
szego Jutra dla nas i dla Polski całej,
wróżbą, której spełnienie najpiękniej-
sze zależy tylko od nas samych...

Retrospektywne rozmyślanie.

Dla czytelnika posiada wartość
tylko dziennie, nawiązuje do i on
utraci swój cel. Historię wertykują-
cy w archiwum, zna stare, pożółkłe i
okurzone księgi. Mają i one swój
język, ale jest to język martwy. Jedy-
nie dla nich częściej zaglądać musi
do sklejonych lub zanikanych na szpa-
git piśmie dni wczorajszego, z przed
tygodnia z przed miesiąca. A rok w
roku czyta się wielki przegląd za
dwadzieścia miesięcy.

Jest to trud opłacaający się sówicie.
W miarę przeszucania kart takiego
rocznika gwałtownie w oczach żywy,
barwny obraz minionych, ale
niekonkretnych. Wszystko, co się
działo — a było to przecież nieda-
wno — wchodzi w dzień dzisiejszy.
Wiąże się z nim. Zjawiska łączą się
w zaciwiająca całość. Po zamknięciu
rocznika pozostaje w nas posmak
roku, jako syntezy tysiąca wypadków,
myśli, przewidywań, pragnień, walk,
rozczarowań. Z nich tylko z nich
powstaje nauka i doświadczenie.

Oczywiście — nie wszystko w
takim rocznym przeglądzie jest rów-
nie ważne i sumowane. Jak w świe-
tle astronomii, tak i tu są procesy,
których elementy wymagają dłuższych
okresów dla wyklarowania kierunku i
siły. Są problemy, których oce-

nę ostateczną dają dopiero stulecia.
Rok nie jest tu ani miarą, ani spraw-
dzianem.

Do takich spraw, na które rok
1929 nie dostarczył odpowiedzi, na-
leżą zasadnicze problemy polityki mię-
dzynarodowej. Przedewszystkiem idea
pokoju i idea rozbrojenia. Cóż stąd,
że podpisano i ratyfikowano pakt
Kelloga, że próby ograniczenia zbro-
jeń występują niemal co miesiąc jako
nowy projekt, nowa konferencja? Nie
wiemy nic o wartości tych wysiłków;
wystarczy, że nie odebrano nam wiary
w ich skuteczność.

W Europie dokonuje się wielkie
przegrupowanie sił. Powstają nowe
bloki mocarstw. Swoją renesans świeci
stara idea paneuropejska. Marzy się i
mówi o stabilizacji, równowadze, spra-
wiedliwości, o gwarancjach i bezpie-
czeństwie. Wszystko, co wstrząśnięte
zostało przez kataklizm wielkiej woj-
ny, ma skrzepnąć, zbliźnić się, zastę-
gnąć. Dążenia w tym kierunku stają
się coraz gwałtowniejsze. Rok 1929,
rok wyjątkowo ciężkiej zimy i wyją-
tkowo ciężkiego kryzysu gospodarce-
go, zbliżył do siebie narody Europy.
Powściągnął jednostkowe ambicje. Wy-
kazał wspólny mianownik rzeczywisto-
ści: wzajemną współzależność i ko-
niecność współpracy. I to jest moż-

najistotniejszy zysk tego okresu i jego
najbardziej wartościowy owoc.

Konsekwentniej, niż niejedno inne
państwo, szczerzej i bezinteresowniej
brała udział Polska w tym powszech-
nym ruchu. Szliśmy ku pokojowi bez
wahań; nie żądaliśmy w zamian za to
żadnej zapłaty. I uczyniliśmy wszyst-
ko, co było w mocy naszej, by Europa
miała pokój. Całą cierpliwość i pobla-
żanie włożyliśmy w stosunek do Li-
wy, całą ufnością odnieśliśmy się do
pokoju inicjatywy sowieckiej, nie
zaniechaliśmy niczego, aby współży-
cie nasze z Niemcami wyszło wreszcie
z form utajonej walki.

Ale te sprawy rozgrywały się na
marginesie naszych najwyższych zain-
teresowań. Treścią tego roku dla Polski
była walka o lepszy ustrój, o zdrowe
zasady życia politycznego, o stworze-
nie trwałych podwalin bytu mocar-
stwowego. Ta walka nie została za-
kończona, ale zamknięty został jej
doniosły etap.

Między atmosferą z pierwszego i
ostatniego kwartału roku ub. zachodzi
różnica, charakteryzująca znaczenie
przemiany. Ofiarny trud Marszałka
Piłsudskiego, rzucony w ziemię nie-
wdzięczną i upartą, poczyna przyno-
sić pierwsze plony ducha. Rozjaśniać
zaczynają się drogi, jakimi On szedł,

by wychować naród, jakich często
nie rozumieliśmy. Wierzyć poczynamy
i sens Jego słów, wiarę i sens
Jego rządów. Bo oto środkami temi
mistrz niemyślny wyczarował wynik:
który dokonał się ponad świadomością
społeczności i ponad wolą jego par-
lamentarnych przedstawicieli. Któż
mógł rozpoznać w uprzejmych chę-
tnych do współpracy politykach na
Zamku tych samych ludzi, którzy
dziesięć miesięcy temu, wśród inwek-
tyw i w gorączce fanatyzmu grozili
niemal rewolucją? Ci sami ludzie, któ-
rzy rozsadzali budżet demagogią wnio-
sków, dziś zmieniają regulamin sejmo-
wy tak, by udaremnić na przyszłość
podobne nadużycia. Sami pragną wy-
pełnić obyczaje, których przedtem
bronili. Są gotowi dzielić władzę —
oni, namiętni rzecznicy wszechwładzy
Sejmu. Gotowi są przyjąć pokój.

I rok konfliktów, walk, dysonan-
sów kończy się akordem pojednania.

Powołany przez Głowę Państwa i
przez moralnego dyktatora Polski
przychodzi do steru człowiek, którego
zadaniem będzie w nowych warunkach
zrealizować cel Majowego Przewrotu:
uzdrowić ustrój, podnieść parlament.

Pod temi auspicjami wchodzimy w
Rok Nowy.

petenci.

„Szanowny Panie!

Zdziwi to Pana zapewne, że mając tylu dobrych znajomych, zwracam się jednak do Pana, którego znam tylko z widzenia, a Pan Szanowny może mnie sobie nawet nie przypomina, gdy w czasie Jego Wysokiego Przejazdu w drodze do Krakowa, stałem wśród tłumów i wznosiłem państwowe okrzyki.

Otóż chwilowo znalazłem się w kłopotach pieniężnych i chciałem prosić o pożyczkę trzech tysięcy złotych.

Ja napewno to oddam, jak tylko się dorobię — najwięcej za rok, a da Bóg, to za dwa lata.

Z poważaniem

P. S. zamieszkały w Częstochowie (nast. dokładny i szczegółowy adres)”.
Skromniejszą jest już druga prośba, wysłana z miejscowości Skarżyska do Pana Marsz. Piłsudskiego. Oto jej tekst:

Na Nowy Rok.

Słyszycie! północ już bije,
Rok stary w mgły się rozwiewa,
Jak sen przepada...
Krzyczmy: Rok nowy niech żyje!
I rwijmy z przyszłości drzewa
Owoc, co wiecznie dojrzewa,
A nie opada.

Rok stary, jak ziarno piasku,
Stoczył się w czasie przestrzenie;
Czyż go żalować?
Niech ginie! bez lzy, okłasku,
Jak ten gladjator w arenie,
Co upadł niepostrzeżenie,
Czas go pochować.

Bywały lata, ach! krwawsze,
Z rozpaczą jękiem lejące
W przeszłości mrok,
A echo powraca zawsze,
Przynosząc skargi palące...
Precz z smutkiem! Życzeń tysięcy
Na Nowy Rok.

Z pod gruzów rozbitych złudzeń
Wynieśmy arkę rodziną
Na stały ląd!
Duchowych żądni przebudzeń,
Potęgą stańmy się czynną,
Bacząc, by w stronę nas inną
Nie uniósł prąd.

W olbrzymim pokoleń trudzie
Bądźmy ogniem nawzajem
Co się poświęca;
Nie marzmy o łatwym cudzie!
Najwyższy heroizm ducha
Jest walką co nie wybuchą,
Pracą bez wieńca.

„Do naszego Wodza Polskiego i Marszałka Wojny Józefa Piłsudskiego.

Chciałem donieść, że pracę już dostałem z łaski Pana Marszałka w Skarżysku, a teraz jeszcze potrzeba mi pożyczki 1000 zł.

Mogę wystawić weksel itd. itd. (następuje szereg mniej lub więcej „mających trafić“ do przekonania argumentów).

„Albo jak nie, to jaby tuż wziął od Aksermana meble i wydałbym mu weksle, a JWP. Marszałek tylkoby podziwował”.

Jednym słowem, dwie trzecie załatwione: petent może wystawić weksle, a potentat skarżyski — p. Akserman zgodził się je przyjąć, o ile tylko będzie... żyro Marsz. Piłsudskiego, chodzi więc tylko o tę jedną trzecią, t. j. o uzyskanie tego żyra.

To tylko dwie próbki, a przytoczyłyby ich można nieskończoną ilość.

I potem ktoś mówi, że w Polsce ludzie nie mają »pomysłów«?!

CZEŚĆ URZĘDOWA.

Lwów, dnia 31 grudnia 1929

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 4 grudnia 1929 r.

o zmianie granic powiatów: Jaworów i Gródek Jagielloński w Województwie lwowskim.

Na podstawie art. 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1921 r. w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatów na obszarach b. dzielnic rosyjskiej i austriacko-węgierskiej, jak również dokonywania na obszarze b. dzielnic austriacko-węgierskiej zmian obszaru działania samorządowych reprezentacji powiatowych (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 400) zarządza się, co następuje:

§ 1. Z powiatu jaworowskiego w Województwie lwowskim wyłącza się gminy wiejskie Tucząpy oraz Zbadyń-Kutenberg i włącza się je do powiatu Gródek Jagielloński w temże Województwie.

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1930 roku.

Prezes Rady Ministrów:

(—) Świtalski.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) Sławoj Skłodkowski.

Minister Sprawiedliwości:

(—) St. C a r.

Kierownik Ministerstwa Skarbu:

(—) Ignacy Matuszewski.

(Dz. U. R. P. z dnia 21 grudnia 1929 r., Nr. 87, poz. 655).

(»Monitor Polski« Nr. 298 z dnia 28 grudnia 1929 r.).

Zgon znanego dziennikarza.

Toruń, 30 grudnia. (PAT). Dziś o godz. 5-tej popołudniu zmarł po operacji w szpitalu w wieku lat 47 ś. p. Władysław Błoński, kierownik toruńskiego Oddziału P. A. T. Był on również korespondentem szeregu pism, m. in. »Ilustrowanego Kurjera Codziennego«, oraz wiceprezesem Syndykatu Dziennikarzy Pomorskich, bardzo popularnym w świecie dziennikarskim.

PRZYPADEK.

W słynnych odkryć w ambicją uczonych było cmentarz z grobowcami wanych w trumnach z usowej. Rok 1898/9 tej pokoił, ponieważ od takie cmentarzysko wilgoć zniszczyła pa-

cia następnego roku sze oczekiwania. Do nijszowości, której a- zmi: Umm el Baragât, nazwą było „Teby- u 50 mumij, owinię- papirusowy, powstały jów.

sy z mumij ludzkich, y Tebtynis, to dopiero ow, odkrytych a po- epoki ptolemejskiej; esliwy, który w tylu grał wybitną rolę w razem miał zadziwić odkryciem niebywałej do cmentarzy w Teb- chowano ludzi, przy- arzar, na którym cho- koduli. Kilka tysięcy zne wielkości znale- d zupełnie wy- 3 stóp długości, ych, prawie wy- umja krokodyla anuskryptów — i jeszcze nikt nie piero szczęśliwy

z dnia 1900 roku zających przy od-

kopowaniu papirusów, znudzony już odnajdywaniem samych krokodylowych mumij, w irytacji połamał jedną z nich na kawałki i wtedy niespodziewanie okazało się, że przełamał zwój papirusowy, w który owinięte było zwierzę.

Wobec tego faktu, uczeni polecili odkopać wszystkie groby krokodyli. Wprawdzie okazało się wtedy, że tylko około 2% mumij owinięte były w papirusy, niemniej można sobie wyobrazić doniosłość odkrycia, gdy się zważy, ileto trzeba było zużyć makulatury papirusowej, dla nas właśnie bezcennej, by owinać należycie w 5 warstw papirusu choćby jednego tylko krokodyla 3—4-metrowego!

3. PARADOKS.

Na długie lata przed tem, nim zaczęto odkopywać papirusy pod fachowym kierownictwem uczonych, wielkie masy papirusów i to pierwszorzędnej doniosłości dostały się do muzeów europejskich dzięki zakupom, poczynionym bądź bezpośrednio u wieśniaków egipskich, bądź u antykwarzy. Wieśniacy zaś wpadli na trop papirusów wtedy, gdy zaczęli robić poszukiwania za specjalną gliną, zwaną przez Arabów „sabbach“, która okazała się znakomitym nawozem. A trzeba wiedzieć, że właśnie te tereny okazały się równocześnie prawdziwymi kopalniami papirusów.

Schweinfurth wykazał, że starożytny Egipt był daleki od tego, by wydajność roli potęgować środkami sztucznymi; normalnie więc nie zachodziła tego potrzeba, poszukiwania

za nawozem nastąpiły dopiero około roku 1862 tj. z chwilą wprowadzenia przez Anglików intensywnej kultury, a mianowicie, gdy zaczęto uprawiać bawełnę i cukier.

Taki jest ten przyczynowy związek między rozwojem papirologii a uprawą bawełny i cukru.

4. KLĘSKA ELEMENTARNA.

Największym zawsze wrogiem uprawy roli w Egipcie były piaski pustyni, które z żywiołową siłą starały się zawsze wedrzeć na ziemię orną. Żeby temu zapobiec, budowano intensywnie kanały, tamy i wały, wyzyskując w tym kierunku energię tysięcy ludzi i łożąc na to olbrzymie sumy. Wieki trwało to zmaganie się ludzi z brutalnym żywiołem.

Jak długo jednak państwo było w pełni sił i rozporządzało zasobami pieniężnymi, wszystko było w porządku. Gdy atoli nastąpiło załamanie się, gdy przyszła ruina finansowa, gdy egzekutywa państwa osłabła — musiało przyjść do katastrofy; rozhukany żywioł rzucił się z wściekłością na rolę, na ludzkie osiedla, pogrążając wszystko w nienasyconych czeluściach. Cóż dziwnego, że przerażona ludność takich okolic porzucała wszystko i, tak jak stała, uciekała w panicznym popochu, pozostawiając wszystko na pastwę żywiołu? Komu w takiej chwili przychodziło do głowy ratować czyto dokumenty rodzinne czy biblioteczkę domową?

A tak się właśnie stało około roku 300 po Chr. z miejscowością Dim, którą mieszkańcy porzucili wtedy

i której już nigdy potem nie zamieszka-

kano.

A więc katastrofa na całej linii!

A dla papirologa? Ta klęska — to prawdziwe żniwo... Stwierdzają uczeni, że znaleziono w tamtejszych ruinach w latach 90-tych ubiegłego wieku papirusy, które dzięki swej masowości i doskonałej konserwacji stworzyły poprostu epokę.

A zatem rzeczywiście coś niesamowitego dzieje się z tą papirologią... Istotnie ten Egipt, ojczyzna papirologii, ten kraj cudów, z malowniczym, niezapomnianym poprostu krajobrazem dla każdego, kto go choć raz widział w życiu, był jakby predysponowany do tego, by w jego dziejach odegrały rolę czynniki nadzwyczajne.

Więc nic dziwnego, że gdy filologia klasyczna zaczęła usychać z braku dopływu nowego materiału, gdy pod wpływem wrogich prądów z końcem ubiegłego stulecia zaczęto jej śpiewać „Requiem aeternam“, narodził się jeszcze jeden paradoks: nie z Grecji ni z Rzymu przyszedł dla niej ratunek, lecz z Egiptu w postaci papirusów z nieznanymi dotąd tekstami: Safony, Bakchilidesa, Sofoklesa, Arystotelesa, Menandra i tylu, tylu, innych! Filologia uratowana! Papirusy wlały w nią czar i ożywienie, zdrapały z niej rdzę.

I co, czy nie sprawdziła się teza Platona, że wszystko powstaje z kontrastów: z życia — śmierci a z śmierci — życia?

